

**Jyväskylän ammattikorkeakoulun
tutkintoon johtavan koulutuksen (AMK, YAMK)
opetussuunnitelmien perusteet
2023**

Hyväksytty 28.4.2022

Jyväskylän ammattikorkeakoulun opintoasioiden lautakunnassa

Jyväskylän ammattikorkeakoulu	Postiosoite/Address	Puhelin/Tel.	Faksi/Fax	Internet	Y-tunnus
JAMK University of Applied Sciences	PL 207 FI-40101 Jyväskylä FINLAND	0207438100 +358 20 743 8100	(014) 4499694 +358 14 4499694	www.jamk.fi	1006550-2

28.4.2022

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Opetussuunnitelmatyön lähtökohdat	3
3	Osaamisperusteisuus opetussuunnitelmissa	4
	3.1 Osaamisperusteisuus	4
	3.2 Tutkintojen yhteiset osaamiset	5
	3.3 Tutkinto-ohjelman ydinosaaminen	9
	3.4 Täydentävä osaaminen	9
4	Opetussuunnitelman modulaarinen rakenne	10
5	Tutkinto-ohjelmien yhteiset opinnot	11
6	Ohjaus ja arviointi	11
7	Opetussuunnitelman laadinta	12
	Linkit	13
	Liitteet	14
	Liite 1. Tutkintojen viitekehysten osaamistasot	14
	Kuviot	
	Kuvio 1. Osaamistavoitteiden looginen eteneminen osaamisen arviointiin	4
	Kuvio 2. Osaamisen kumuloituminen	5
	Taulukot	
	Taulukko 1. Ammattikorkeakoulututkintojen (EQF/NQF 6) ja ylempien ammattikorkeakoulututkintojen (EQF/NQF 7) yhteiset osaamiset (Arenen suositus 2022)	6

28.4.2022

1 Johdanto

Opetussuunnitelmien perusteet 2023 koskevat kaikkia Jyväskylän ammattikorkeakoulun tutkinto-ohjelmia.

Jamk on visionsa mukaan kansainvälisesti tunnustettu uuden sukupolven korkeakoulu, oppimisen uudistaja ja kilpailukyvyyn kehittäjä. Visiota toteuttavat osaltaan Jamkin opetussuunnitelmat ja laaja-alainen koulutus. Uuden sukupolven korkeakoulu on digitaalinen ja virtuaalinen, monimuotoinen, yrittäjämäinen ja jatkuvan oppimisen mahdollistava kansainvälinen yhteisö. Oppiminen perustuu opiskelijälähtöisyyteen, oppimisen ekosysteemeihin ja uuden teknologian soveltamiseen. Oppiminen on opiskelijoita aktivoivaa, monimuotoista, tutkintoja suppeampia kokonaisuuksia sisältävää ja työelämään liittyvää. Uudistunut korkeakoulu pitää huolta osaamisesta koko työuran ajan ja on jatkuvan oppimisen edelläkävijä. (Jamkin strategia 2020–2030.)

2 Opetussuunnitelmatyön lähtökohdat

Tutkintoon johtavan koulutuksen osaamislähtöiset ja modulaariset opetussuunnitelmat perustuvat ammattikorkeakoululainsäädännön mukaiseen koulutuksen perustehtävään, Bolognan julistukseen, hallitusohjelmaan sekä osaamistarpeiden alueelliseen ja kansalliseen ennakointitietoon.

Ammattikorkeakoululain mukaisesti Jamkissa annettava korkeakouluopetus perustuu työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin. Tavoitteena on tukea opiskelijan ammatillista kasvua kohti ammatillisia asiantuntijatehtäviä (Ammattikorkeakoululaki 2014, 4 §).

Jamkissa sovelletaan sekä eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten (EQF) mukaisia osaamisen tasokuvauksia, että kansallista tutkintojen ja muun osaamisen viitekehystä (NQF) annettua lakia (93/2017) ja asetusta (120/2017). Ammattikorkeakoulututkinnon osaamista vastaava NQF/EQF-taso on 6 ja ylempään ammattikorkeakoulututkinnon osaamista vastaava NQF/EQF-taso on 7. (Liite 1.). Opetussuunnitelmat kuvataan ECTS-järjestelmän mukaisesti (European Credit Transfer and Accumulation System).

Koulutuksen suunnittelu pohjautuu OKM-sopimuksen 2021–2024 tavoitteisiin sekä korkeakoulutuksen tutkimuksen ja koulutuksen vision 2030 linjauksiin. Tavoitteena on, että koulutus tukee entistä paremmin työllisyyttä ja työelämän uudistumista sekä saavutettavuutta. Koulutuksessa on sitouduttu ARENEN (2019) Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelmaan, YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin sekä hyvään tieteelliseen käytäntöön (TENK 2012). Koulutuksen suunnittelussa huomioidaan syvenevän eurooppalaisen korkeakouluuyhteistyön mahdollisuudet (Strasbourg, 18.1.2022 COM (2022) 16 final; Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjaukset 2017-2025). Lisäksi koulutuksessa huomioidaan tutkinto-ohjelmien akkreditointien linjaukset, työelämän ja alueen kehittämistä koskevat linjaukset, tutkintosääntö ja laatu järjestelmä. Koulutus toteutetaan ammattikorkeakoulun opintoasioiden lautakunnan vahvistamien pedagogisten, eettisten ja ohjauksen periaatteiden mukaisesti.

Opetussuunnitelmat ovat kansainvälisesti vertailukelpoisia, opiskelijälähtöisiä ja joustavia tarjoten tutkintoon johtavan koulutuksen lisäksi myös mahdollisuuden jatkuvaan oppimiseen ja osaamisen päivittämiseen.

28.4.2022

Opetussuunnitelmatyötä tehdään yhdessä sidosryhmien kanssa, kuten esimerkiksi opiskelijoiden, työelämän edustajien, EduFutura-toimijoiden, Gradian ja Jyväskylän yliopiston, kanssa. EduFutura-yhteistyö mahdollistaa opiskelijalle monipuolisen ristiinopiskelun ja joustavat urapolut, jolloin opiskelija voi hyödyntää kumppanioppilaitosten opintotarjontaa osana henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa. Laajempi korkeakoulujen välinen yhteistyö ja ristiinopiskelu mahdollistuu CampusOnlinen ja tulevaisuudessa Digi-visio2030-opintotarjonnan kautta.

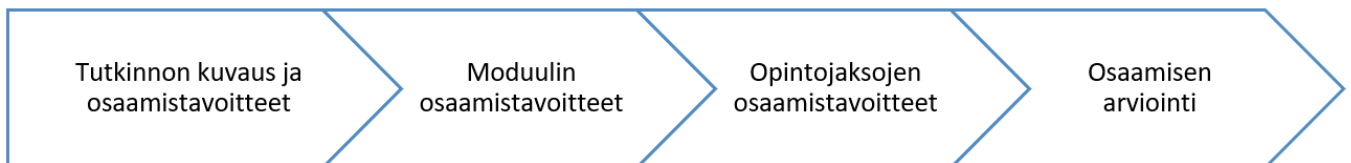
3 Osaamisperusteisuus opetussuunnitelmissa

3.1 Osaamisperusteisuus

Osaamisperusteisuus on opetussuunnitelman lähtökohta. Osaamisperusteinen opetussuunnitelma tukee opiskelijan oppimista. Opiskelija tulee tietoiseksi osaamisesta, jota asiantuntijaksi kehittyminen edellyttää. Opetussuunnitelman perusteissa kuvataan yhteiset osaamiset. Tutkinto-ohjelmassa saavutettava ydinosaaminen kuvataan kunkin tutkinto-ohjelman omassa opetussuunnitelmassa. Opetuksen suunnittelussa lähdetään liikkeelle ammattikorkeakoulututkintojen yhteisistä osaamisista sekä tutkinto-kohtaisista asiantuntijuuden ydinosaamisista ja niiden määrittelystä. Tutkinto-ohjelmissa ja osaamiskokonaisuuksissa on tärkeitä päästä yhteisymmärrykseen siitä, mitä osaamisella tarkoitetaan, jotta opetussuunnitelmatyössä kaikilla on yhteinen näkemys siitä, millaisia tavoitteita ja osaamisen kehittymistä opetussuunnitelman ja käytännön toteutuksen kautta tavoitellaan.

Osaamisella (kompetenssi) tarkoitetaan yksilön tietojen, taitojen ja asenteiden muodostamaa laajempaa osaamiskokonaisuutta. Tutkinto-ohjelmakohtaiset osaamiset kuvaavat asiantuntijuuden ydinosaamista, josta muodostuu opiskelijan ammatillisen asiantuntijuuden sekä tutkinnon ydin. Tutkinto-ohjelman ydinosaaminen laajenee ja syvenee vapaasti valittavien opintojen tuomalla täydentävällä osaamisella.

Tutkinto-ohjelman, moduulien ja opintojaksojen osaamistavoitteet kuvataan tavoiteltavina oppimistuloksina (learning outcomes). Ne kuvaavat, millaista tietoa, taitoja ja asenteita opiskelijalla on tutkinnon suorittamisen jälkeen. Mitä opiskelija tietää, ymmärtää ja osaa tehdä oppimisprosessin tuloksena. Osaamisperustaisessa opetussuunnitelmassa oppimisen suunnittelu alkaa tutkinnon kuvauksesta ja osaamistavoitteista, kuten kuviossa 1 on kuvattu. Osaamistavoitteiden kuvaus etenee moduulien ja opintojaksojen osaamistavoitteiden kuvaukseen. Osaamistavoitteet, oppimismenetelmät ja -ympäristöt sekä osaamisen arviointi ovat linjassa ja tukevat toisiaan. (Kuvio 1.)

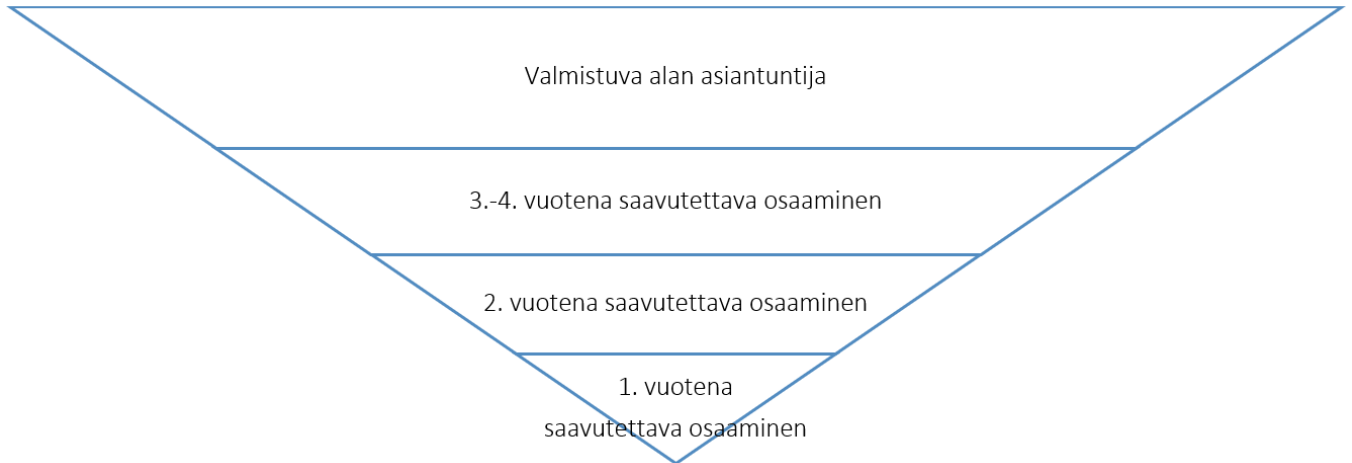

Kuvio 1. Osaamistavoitteiden looginen eteneminen osaamisen arviointiin

Kuvio 1 tekstinä: Ensin laaditaan tutkinnon kuvaus ja osaamistavoitteet. Tämän jälkeen kirjoitetaan moduulien osaamistavoitteet, jonka jälkeen moduuli puretaan opintojaksoiksi ja kuvataan niiden osaamistavoitteet. Osaamisen arviointi on linjassa opintojaksojen osaamistavoitteiden kanssa.

28.4.2022

Opintojen edetessä osaaminen kumuloituu siten, että tutkinto-ohjelmalle asetetut osaamistavoitteet saavutetaan valmistumisvaiheessa sekä yhteisen osaamisen että tutkintokohtaisen, asiantuntijuuden ydinosaamisen osalta (Kuvio 2.).

Kuvio 2. Osaamisen kumuloituminen

Kuvio 2. Vaihtoehtoinen teksti: Osaaminen kumuloituu opintojen edetessä sekä yhteisen osaamisen että tutkintokohtaisen, asiantuntijuuden ydinosaamisen osalta. Valmistumisvaiheessa tutkinto-opiskelija saavuttaa tutkinto-ohjelmalle asetetut osaamistavoitteet.

3.2 Tutkintojen yhteiset osaamiset

Jamk on sitoutunut noudattamaan Arenen (2022) suositusta ammattikorkeakoulututkintojen yhteisistä kompetensseista. Nämä kuvataan taulukossa 1 ammattikorkeakoulututkintojen (AMK ja YAMK) yhteisinä osaamisina, jotka jokainen tutkinnon suorittanut opiskelija saavuttaa opintojen aikana. (Arenen suositukset yhteisistä kompetensseista 2022, ks. Linkit-kappale.)

Yhteiset osaamiset luovat perustan korkeakoulusivistykselle, työelämässä toimimiselle, yhteistyölle ja asiantuntijuuden kehittymiselle. Kaikissa Jyväskylän ammattikorkeakoulun AMK- ja YAMK-tutkinto-ohjelmissa toteutettavat opinnot mahdollistavat sen, että opiskelijat saavuttavat nämä yhteiset osaamiset.

Tutkintojen yhteiset osaamiset ovat (ks. Taulukko 1):

1. Oppimaan oppiminen
2. Työelämässä toimiminen
3. Eettisyys
4. Kestävä kehitys
5. Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus
6. Ennakoiva kehittäminen

28.4.2022

Taulukko 1. Ammattikorkeakoulututkintojen (EQF/NQF 6) ja ylempien ammattikorkeakoulututkintojen (EQF/NQF 7) yhteiset osaamiset (Arenen suositus 2022)

Yhteiset osaamiset	Ammattikorkeakoulututkinto (AMK, NQF/EQF6)	Ylempi ammattikorkeakoulututkinto (YAMK, NQF/EQF7)
1. Oppimaan oppiminen	<p>Valmistuva opiskelija tunnistaa osaamisensa ja oppimistapojensa vahvuuksia ja kehityskohteita sekä hyödyntää oppimisessaan yhteisöllisyyden ja digitalisaation mahdollisuuksia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - arvioi ja kehittää osaamistaan ja oppimistapojaan erilaisissa oppimisympäristöissä. - osaa hankkia, kriittisesti arvioida sekä tarkoituksenmukaisesti soveltaa oman alansa kansallista ja kansainvälistä tietoperustaa ja käytäntöjä. - ottaa vastuuta myös ryhmän oppimisesta ja opitun jakamisesta. 	<p>Valmistuva opiskelija edistää omaa ja yhteisönsä jatkuvaa oppimista ja osaamisen kehittymistä hyödyntäen eri alojen tietoa ja digitalisaation mahdollisuuksia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa monipuolisesti ja tavoitteellisesti arvioida ja kehittää asiantuntijuuttaan työuransa ja elämänsä eri vaiheissa. - osaa hankkia, kriittisesti arvioida ja tuottaa tietoa eri alojen näkökulmat huomioiden. - osaa kehittää ja johtaa yhteisön tavoitteellista, jatkuvaa oppimista.
2. Työelämässä toimiminen	<p>Valmistuva opiskelija omaa monipuoliset työelämävalmiudet ja osaa toimia alansa työyhteisöissä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa toimia rakentavasti työyhteisössä ja edistää omaa ja työyhteisön hyvinvointia. - osaa toimia ammatillisesti työelämän viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa. - hyödyntää teknologian ja digitalisaation tuomia mahdollisuuksia omassa työssään. - ymmärtää muuttuvan työelämän kompleksisuuden ja omaa resilienssiä muuttuvissa työelämän tilanteissa. 	<p>Valmistuva opiskelija osaa kehittää ja johtaa työyhteisöään sekä uudistaa työelämää.</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa kehittää ja johtaa monialaisia tiimejä ja työyhteisöjä. - osaa kehittää työyhteisöjen viestintä- ja vuorovaikutuskulttuuria. - osaa kehittää ja johtaa työyhteisön kokonaisvaltaista hyvinvointia. - hyödyntää teknologian ja digitalisaation mahdollisuuksia kehittämisessä ja johtamisessa. - edistää työyhteisön resilienssiä.

28.4.2022

Yhteiset osaamiset	Ammattikorkeakoulututkinto (AMK, NQF/EQF6)	Ylempi ammattikorkeakoulututkinto (YAMK, NQF/EQF7)
	<p>- omaa valmiudet yrittäjämäiseen toimintatapaan.</p>	
<p>3. Eettisyys</p>	<p>Valmistuva opiskelija toimii ammattialan eettisten periaatteiden ja arvojen mukaisesti huomioiden tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kykenee vastaamaan omasta toiminnastaan ja sen seurauksista ja reflektoimaan niitä alansa ammattieettisten periaatteiden ja arvojen mukaisesti. - ottaa toiset huomioon ja edistää tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta. - huomioi toiminnassaan moninaisuuden ja saavutettavuuden toteutumista. - ymmärtää hyvän tieteellisen käytännön periaatteet ja toimii niiden mukaisesti. - kykenee eettisiin arvoihin perustuvaan yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. 	<p>Valmistuva opiskelija arvioi ja edistää ammattialan eettisten periaatteiden ja arvojen toteutumista huomioiden tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kykenee edistämään eettisesti kestäväää toimintaa ja eettisen reflektion toteutumista erilaisissa toimintaympäristöissä. - edistää ammattieettisten periaatteiden ja arvojen toteutumista. - tekee ratkaisuja huomioiden yksilölliset, yhteisölliset ja yhteiskunnalliset näkökulmat. - edistää moninaisuuden ja saavutettavuuden toteutumista. - toteuttaa hyvän tieteellisen käytännön periaatteita ja edistää niiden soveltamista työyhteisössään. - kykenee johtamaan yhteiskunnallisesti vaikuttavaa toimintaa eettisiin arvoihin perustuen.
<p>4. Kestävä kehitys</p>	<p>Valmistuva opiskelija tuntee kestävä kehityksen periaatteet, edistää niiden toteutumista sekä toimii vastuullisesti ammattilaisena ja yhteiskunnan jäsenenä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa käyttää omaan alaansa liittyvää tietoa kestävien ratkaisujen ja 	<p>Valmistuva opiskelija kehittää ja johtaa kestäviä ja vastuullisia toimintatapoja työssään sekä edistää kestävyysmuutosta työyhteisössään ja yhteiskunnassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa soveltaa kestävä kehityksen tietoa ja tulevaisuuskuvia kokonaisvaltaisesti kestävien ratkaisujen perustana.

28.4.2022

Yhteiset osaa- miset	Ammattikorkeakoulututkinto (AMK, NQF/EQF6)	Ylempi ammattikorkeakoulututkinto (YAMK, NQF/EQF7)
	<p>toimintamallien etsimiseen, käyttöö- ottamiseen ja vakiinnuttamiseen.</p> <p>- ymmärtää kestävyysaasteita, niiden keskinäisiä riippuvuuksia sekä asioiden ja ongelmien monia näkökulmia.</p>	<p>- osaa analysoida ja arvioida monialais- ten kompleksisten ongelmien systeemi- siä riippuvuuksia ja ratkaisujen erilaisia ulottuvuuksia</p> <p>- kykenee johtamaan työyhteisössään kestävien ratkaisujen ja toimintamallien etsimistä, käyttöönottamista ja vakiin- nuttamista.</p>
<p>5. Kansainväli- syyss ja moni- kulttuurisuus</p>	<p>Valmistuva opiskelija osaa toimia moni- kulttuurisissa ja kansainvälisissä toimin- taympäristöissä ja verkostoissa.</p> <p>- tuntee oman kulttuuritaustansa vaiku- tuksia toimintaansa ja osaa kehittää monikulttuurisuutta huomioivia toimin- tatapoja työyhteisössään.</p> <p>- osaa seurata ja hyödyntää oman alansa kansainvälistä kehitystä työs- saan.</p> <p>- kykenee kansainväliseen viestintään työtehtävissään.</p>	<p>Valmistuva opiskelija osaa kehittää ja johtaa monikulttuurisia ja kansainvälisiä toimintaympäristöjä ja verkostoja.</p> <p>- osaa kehittää monikulttuurisuutta huo- mioivia toimintatapoja työyhteisössään.</p> <p>- osaa ennakoida globaalin kehityksen ja ilmiöiden vaikutuksia sekä mahdollisuuksia.</p> <p>- kykenee kansainväliseen vuorovaiku- tukseen, viestintään ja toiminnan kehit- tämiseen omalla alallaan.</p>
<p>6. Ennakoiva ke- hittäminen</p>	<p>Valmistuva opiskelija osaa kehittää oman alan tulevaisuutta ennakoivia rat- kaisuja soveltaen olemassa olevaa tie- toa sekä tutkimus- ja kehittämismene- telmiä.</p> <p>- ratkaisee ongelmatilanteita luovasti ja uudistaa toimintatapoja yhdessä mui- den kanssa.</p> <p>- osaa työskennellä projekteissa yhteis- työssä eri alojen toimijoiden kanssa.</p>	<p>Valmistuva opiskelija osaa johtaa uusien, tulevaisuutta ennakoivien ratkaisujen ke- hittämistä ja tuottaa uutta tietoa erilaisia tutkimus- ja kehittämismenetelmiä hyö- dyntäen.</p> <p>- tuottaa uutta tietoa ja uudistaa toi- mintatapoja yhdistäen eri alojen osaa- mista.</p> <p>- osaa toteuttaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeita sekä soveltaa erilai- sia tutkimus- ja kehittämismenetelmiä.</p>

28.4.2022

Yhteiset osaamiset	Ammattikorkeakoulututkinto (AMK, NQF/EQF6)	Ylempi ammattikorkeakoulututkinto (YAMK, NQF/EQF7)
	<ul style="list-style-type: none"> - osaa soveltaa kehittämisessä alan olemassa olevaa tietoa ja hyödyntää tutkimus- ja kehittämismenetelmiä. - osaa etsiä asiakaslähtöisiä, kestäviä ja taloudellisesti kannattavia ratkaisuja oman alansa tulevaisuutta ennakkoiden. 	<ul style="list-style-type: none"> - osaa kehittää uusia asiakaslähtöisiä, kestäviä ja taloudellisesti kannattavia ratkaisuja tulevaisuutta ennakkoiden. - osaa analysoida nykytilannetta ja ennakoita oman alan tulevaisuutta ja toimintaympäristön muutoksia.

3.3 Tutkinto-ohjelman ydinosaaminen

AMK-tutkintojen ydinosaaminen kuvataan alan ammatillisena ydinosaamisena tutkinto-ohjelmakohtaisesti ja YAMK-tutkintojen ydinosaaminen kuvataan alan asiantuntijan ydinosaamisena tutkinto-ohjelma-kohtaisesti. AMK- ja YAMK-tutkinto-ohjelmien ydinosaamiset ovat laajoja kokonaisuuksia, jotka muodostavat opiskelijan ammatillisen asiantuntijuuden sekä tutkinnon ytimen.

Tutkinnon ydinosaaminen pohjautuu ennakkointitietoon ja tulevaisuuden työelämän osaamistarpeisiin. Ydinosaamisen kuvausta valmistellaan yhteistyössä työelämän, sidosryhmäverkostojen ja opiskelijoiden kanssa. Tutkintokohtainen osaamisen kuvaaminen on myös yhteydessä kansallisiin tai kansainvälisiin säädöksiin tai akkreditoiteihin liittyviin osaamisvaatimuksiin. Akkreditoituissa tutkinto-ohjelmissa noudatetaan sekä Arenen suosituksen mukaisia tutkintojen yhteisiä osaamisia, että mahdollisia akkreditointikriteerien vaatimia osaamisia.

3.4 Täydentävä osaaminen

Täydentävä osaaminen syventää ja/tai laajentaa opiskelijan ydinosaamista ja mahdollistaa opiskelijalle yksilöllisen osaamisprofiilin rakentamisen. Täydentävän osaamisen merkitys tutkinnoissa kasvaa työelämän murroksen myötä ja työelämässä tarvittavan osaamisen muuttuessa yhä nopeammin. Ammattikorkeakoululain (8 a §, 19.12.2017/941) mukaan opiskelija voi rakentaa laajan osan tutkinnostaan toisen korkeakoulun tarjonnasta osaksi omaa tutkintoaan. Tämä edellyttää sitä, että korkeakoulujen yhteistyöstä on sovittu ja että opinnot on sovitettu Jamkissa opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

Täydentävää osaamista opiskelija hankkii vaihtoehtoisista ammattiopinnoista ja vapaasti valittavista opinnoista. Täydentävä osaaminen voi rakentua koulutusalojen rajoja ylittävistä monialaista opinnoista, yhteisistä yrittäjyysopinnoista, eri tutkinto-ohjelmien ydinosaamisen opintotarjonnasta, JAMKOn opintotarjonnasta, opiskelijajahyvintointia tukevista opinnoista, kielikeskuksen opintotarjonnasta sekä muualla suoritettavista opinnoista, kuten EduFutura- ja CampusOnline-opintotarjonnasta sekä ulkomaisissa korkeakouluissa suoritettavista opinnoista tai ulkomailla suoritettusta harjoittelusta.

Täydentävää osaamista voidaan hankkia henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti myös tunnistamalla ja tunnustamalla aiemmin hankittua osaamista tai opintojen aikana työtä tai muuta toimintaa

28.4.2022

opinnollistamalla. Osaamistason on tällöin vastattava AMK-tutkinnossa NQF/EQF-tasoa 6 ja YAMK-tutkinnossa NQF/EQF-tasoa 7 sekä kyseisten opintojen osaamistavoitteita.

AMK-tutkinto-ohjelmien opetussuunnitelmat mahdollistavat täydentävää osaamista tuottavia vapaasti valittavia opintoja vähintään 10 op.

YAMK-tutkinto-ohjelmien opetussuunnitelmat mahdollistavat 60 op laajuisissa tutkinto-ohjelmissä täydentävää osaamista tuottavia vapaasti valittavia opintoja vähintään 5 op ja 90 op laajuisissa tutkinto-ohjelmissä vähintään 20 op.

4 Opetussuunnitelman modulaarinen rakenne

Modulaarinen opetussuunnitelma mahdollistaa yksilölliset opintopolut sekä tutkintokoulutuksessa että jatkuvassa oppimisessa. Tutkinto-ohjelma rakentuu osaamisperusteisista moduuleista, jotka muodostuvat opintojaksoista. Moduuli voi sisältää vain yhdentyypisiä opintojaksoja: pakollisia, vaihtoehtoisia tai vapaasti valittavia opintoja. Moduulit ovat yksittäistä opintojaksoa laajempia kokonaisuuksia. Moduulin suositeltu laajuus on vähintään 15 opintopistettä ja opintojakson laajuus on pääsääntöisesti vähintään 5 opintopistettä. Jamkin yhteisissä opintojaksoissa opintopistemäärät voivat olla vähintään 2 opintopistettä.

Opiskelija voi saavuttaa moduulin osaamistavoitteet suorittamalla Jamkin tarjoamia opintojaksoja tai osoittamalla erilaisin näytöin muualla, aikaisemmin tai opintojen aikana hankkimansa vastaavan osaamisen. Moduulien tarkoituksena on aiempaa joustavammin mahdollistaa opiskelijan hankkiman osaamisen hyödyntäminen osana tutkintoa, jolloin moduulit ovat opintojaksojen lisäksi osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen työväline. Moduulia tarvitaan siis silloin, kun opiskelijalla on jo moduulin osaamistavoitteita vastaavaa osaamista (osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen), opinnollistamisessa sekä jatkuvan oppimisen tarjonnassa. Jos opiskelijalla ei ole tarvetta muulla tavoin hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen, hän suorittaa moduuliin kuuluvat Jamkin opintojaksot henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa mukaisesti.

Jamkin osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen sekä arvioinnin periaatteet on kuvattu tarkemmin tutkintosäännössä ja käytänteet Opiskelijalle-sivuilla (ks. Linkit-kappale).

Opetussuunnitelman moduuli

- on ehyt kokonaisuus, joka rakentuu ydinteeman tai asiakokonaisuuden ympärille
- sisältää vain yhdentyypisiä opintojaksoja: pakollisia, vaihtoehtoisia tai vapaasti valittavia opintoja
- on hyväksiluettavissa tai opinnollistettavissa
- voi olla monialainen
- voi olla yhteinen EduFutura-moduuli
- voi olla kiinteä osa jatkuvan oppimisen tarjontaa, kuten avoin AMK tai täydennyskoulutus
- moduulien opintojaksot voivat ajallisesti sijoittua eri lukukausille tai -vuosille
- moduuleille kirjoitetaan osaamistavoitteet koko moduulin osaamisen tunnistamista ja tunnustamista varten.

28.4.2022

5 Tutkinto-ohjelmien yhteiset opinnot

Kaikissa Jyväskylän ammattikorkeakoulun AMK- ja YAMK-tutkinto-ohjelmissa toteutettavat yhteiset opinnot luovat osaltaan perustan korkeakoulusivistykselle, työelämässä toimimiselle, yhteistyölle ja asi-
antuntijuuden kehittymiselle. Yhteiset opinnot kiinnittyvät tutkinto-ohjelmien yhteisiin osaamisiin (ks. taulukko 1).

Jokaisen AMK-opiskelijan HOPSiin sisältyvät seuraavat yhteiset opinnot:

- Osaajana kehittyminen (5 op)
- Työelämän ruotsi (4 op),
- Työelämän englanti (4 op),
- Työelämän viestintä (3 op)
- ICT-aidot (3 op)
- Kehittämis- tutkimustoiminta (5 op)
- JAMK Future Factory moduuli 15 op: Yrittäjyys (3 op) ja JAMK InnoFlash (2 op) ja Future Factory -projekti (10 op)

Näiden lisäksi jokainen AMK-opiskelijan HOPSiin sisältyy ammattitaitoa edistävää harjoittelua (vähintään 30 op). Future Factory -projekti (10 op) ja opinnäytetyön (15 op) vahvistavat sekä tutkinnon ydinosamista että yhteistä osaamista.

Osaajana kehittymisen opintojaksoon (5 op) sisältyy opiskelijan itsensä johtamista ja omista voimavaroista sekä hyvinvoinnista huolehtimista. Lisäksi kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus sisällyttää opintoihinsa opiskelijahyvinvointiin liittyviä opintoja.

Jokaisen YAMK-opiskelijan HOPSiin sisältyy yhteisiä johtamisen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan opintoja. Kaikille pakollisena tutkimus- ja kehittämistoiminnan opintojaksona on Tutkiva kehittäminen (5 op).

6 Ohjaus ja arviointi

Opintojen joustavaa etenemistä tukevat koko opiskeluajan monipuoliset ja systemaattiset tieto-, neu-
vonta- ja ohjauspalvelut, sekä jatkuvaan, kehittävään arviointiin perustuva henkilökohtainen opiskelu-
suunnitelma (HOPS). Opiskelua ja opiskelijoita tukevat palvelut on kuvattu Opiskelijalle-sivuilla sekä pe-
dagogisissa ja ohjauksen periaatteissa (ks. Linkit-kappale).

Jamkin opintojen ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija saa tarpeensa mukaista ohjausta suorittaak-
seen tutkinnon tavoiteajassa. Tavoitteena on hyvinvoiva ja ammattinsa osaava yksilö, joka työllistyy kou-
lutustaan vastaavaan tehtävään. Opiskelijalla on oikeus opintojen ohjaukseen koko opintojensa ajan.
Opiskelijan velvollisuus on ottaa vastuu opintojensa edistymisestä ja osallistua opintojen ohjaukseen.
Jamkin koko opintojen ohjausjärjestelmä toimijoinen on kuvattu erillisessä dokumentissa, joka löytyy
Opiskelijalle-sivuilta (ks. Linkit-kappale).

Opiskelijoiden henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS) pohjautuu osaamisen kehittämisen ja ura-
vision mukaisiin tavoitteisiin. Opiskelijalla on oikeus saada sekä henkilökohtaista että ryhmäohjausta

28.4.2022

valintoihinsa opettajatutoreilta. Opiskelija on velvollinen laatimaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman ohjeiden mukaisella tavalla Peppiin. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman pohjana on opiskelijaksi otettaessa voimassa olevan opetussuunnitelman mukainen opintojen rakenne. Opiskelija päivittää henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaansa opintojen edetessä, mikä mahdollistaa ristiinopiskelun ja ulkomailla tehtävät opinnot. Opiskelija käy vähintään kerran lukuvuodessa henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan ja opintojen etenemiseen liittyvän keskustelun opettajatutorin kanssa. Opettajatutor tarkastaa ja hyväksyy opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman Pepissä vähintään kerran lukuvuodessa.

Opiskelija, jonka opinnot viivästyvät tavoitteellisesta suorittamisajasta tai joka siirtyy Jamkin opiskelijaksi toisesta korkeakoulusta, sopii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisen tai sen tarkistamisen yhteydessä noudatettavasta opintojen rakenteesta tutkinto-ohjelmasta vastaavan päällikön/instituutin johtajan tai hänen nimeämänsä henkilön kanssa. Opiskelijan tulee saattaa henkilökohtainen opiskelusuunnitelmansa tutkinto-ohjelmasta vastaavan päällikön / instituutin johtajan tai hänen nimeämänsä henkilön tarkistettavaksi ja hyväksyttäväksi silloin, kun opiskelusuunnitelman toteuttaminen ei enää ole mahdollista opintotarjonnassa tapahtuneiden muutosten tai opintojen pitkittymisen vuoksi. Tutkinto-ohjelmasta vastaavan päällikön/instituutin johtajan tulee varmistaa, että opiskelija saa riittävästi tukea ja ohjausta opintojensa loppuun saattamiseen.

Opinnot käynnistyvät henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) laatimisella. Osana HOPSin laatimista keskustellaan opiskelijan hankkiman osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta sekä työn tai muun toiminnan opinnollistamisesta. Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen periaatteet ja käytännöt on kuvattu tutkintosäännössä (§17) (ks. Linkit-kappale).

Oppimisen arviointi on osaamistavoitteisiin pohjautuvaa, laadullista, kriteeriperusteista ja siinä opiskelijan itsearviointilla on tärkeä rooli. Opintosuoritusten arvioinnin periaatteet ja käytännöt on kuvattu tutkintosäännössä (§21) (ks. Linkit-kappale). Opinto-jaksojen osaamisperusteiset arviointikriteerit on kuvattu opintojaksokuvauksissa ja arviointimenetelmät opintojaksojen toteutuskuvauksissa.

7 Opetussuunnitelman laadinta

Tutkinto-ohjelman suunnittelun lähtökohtana on opiskelijan oppimisprosessin tukeminen, joka on huomioitu moduulien suunnittelussa ja arvioinnin rakentamisessa. Opetussuunnitelmat laaditaan ECTS-periaatteiden mukaisesti.

Jokainen tutkinto-ohjelma tukee Jamkin strategiassa 2020-2030 sekä OKM:n ja Jamkin välisessä sopimuksessa 2021-2024 määriteltyjen tavoitteiden toteutumista omassa toimintaympäristössään ja sidosryhmyössään. Tutkinto-ohjelman opetussuunnitelman laadinnassa ja toteutuksessa noudatetaan laatu- ja toiminnanohjaus käsikirjassa kuvattuja toimintatapoja.

Tutkinto-ohjelman opetussuunnitelmassa (Peppi) kuvataan: a) osaamiskuvaus: mitä osaamista koulutuksen suorittanut opiskelija saavuttaa, (b) koulutuksen sisältö ja osaamisen rakentuminen: miten tämän osaamisen rakentuminen ilmaistaan ja arvioidaan opiskelijan oppimistuloksina, c) opintojen joustava toteuttaminen d) työelämäläheinen oppiminen e) uramahdollisuudet ja työllistyminen f) kelpoisuudet g) jatko-opinnot h) koulutuksen suunnittelu: miten koulutuksen suunnittelussa on hyödynnetty alueellista

28.4.2022

ja kansallista ennakointitietoa ja miten suunnittelua on tehty yhteistyössä työ-elämän, opiskelijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa ja (i) vastuuhenkilö: kuka tutkinto-ohjelmasta vastaa.

Opintojen rakenne, laajuudet, suunnitellut ajoitukset sekä osaamiset, jotka koulutuksen aikana rakentuvat, kuvataan tarkemmin Pepissä ja näkyvät opetussuunnitelmat sivustolla julkisesti (Opetussuunnitelmat, ks. Linkit-kappale). Lukuvuositason suunnittelun yhteydessä kuvataan tarkemmin kunkin opintojakson toteutukset, joissa tarkennetaan muun muassa opetusmenetelmät ja ohjaus, työelämäyhteydet, kansainvälisyys, opiskelijan oppimistehtävät ja ajankäyttö, aikataulu, merkityksellisin oppimateriaali osaamisen kehittymisen kannalta, toteutuksen valinnaiset oppimistavat, arviointimenetelmät sekä toteutustapa. Pepin toteutuksen kuvauksessa kohtaa ”Toteutuksen osat” ei pääsääntöisesti käytetä. Tämän sijasta hyödynnetään verkko-oppimisympäristön (Moodlen) oppimisanalytiikan mahdollisuuksia opintojen etenemisen seurantaan.

Opintojakson loppupalaute kerätään opiskelijahallintojärjestelmässä (Pepin OJP). Välipalaute (puoliväli-palaute tai jatkuva palaute) on todettu hyväksi käytännöksi, jota suositellaan myös kerättäväksi Pepin OJP:n kautta. Opettajan odotetaan antavan opiskelijoille palautetta palautteesta (ns. vastapalaute).

Linkit

[Ammattikorkeakoululaki 2014](#) (finlex.fi)

[Arenen suositukset yhteisistä kompetensseista 2022](#) (arene.fi)

[Opiskelijalle-sivut](#) (jamk.fi)

[Jamkin pedagogiset ja eettiset periaatteet](#) (jamk.fi)

[Jamkin tutkintosääntö](#) (jamk.fi)

[Opetushallitus. Tutkintojen viitekehysten osaamistasokuvaukset](#) (pdf)

28.4.2022

Liitteet

Liite 1. Tutkintojen viitekehysten osaamistasot

Opetushallitus. Tutkintojen viitekehysten osaamistasokuvaukset (ks. Linkit-kappale)

Liitetaulukko 1. Tutkintojen viitekehysten osaamistason kuvaukset tasolla 6

Taso 6	Kansallinen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys (NQF6) Osaamistasokuvaukset	Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF6) Osaamistasokuvaukset
<p>Ammattikorkeakoulututkinnot</p> <p>Alempi korkeakoulututkinto</p>	<p>Hallitsee laaja-alaiset ja edistyneet oman alansa tiedot, joihin liittyy teorioiden, keskeisten käsitteiden, menetelmien ja periaatteiden kriittinen ymmärtäminen ja arvioiminen.</p> <p>Ymmärtää ammatillisten tehtäväluiden ja/tai tieteenalojen kattavuuden ja rajat.</p> <p>Hallitsee edistyneet kognitiiviset ja käytännön taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa, kykyä soveltaa ja kykyä luoviin ratkaisuihin ja toteutuksiin, joita vaaditaan erikoistuneella ammatti-, tieteen- tai taiteenalalla monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseksi.</p> <p>Työskentelee itsenäisesti alan asiantuntijatehtävissä ja kansainvälisessä yhteistyössä tai toimii yrittäjänä.</p> <p>Johtaa monimutkaisia ammatillisia toimia tai hankkeita.</p> <p>Kykenee päätöksentekoon ennakoimattomissa toimintaympäristöissä.</p>	<p>Edistyneet työ- tai opintoalan tiedot, joihin liittyy teorioiden ja periaatteiden kriittinen ymmärtäminen.</p> <p>Edistyneet taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa ja kykyä innovaatioihin ja joita vaaditaan erikoistuneella työ- tai opintoalalla monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseen.</p> <p>Monimutkaisten teknisten tai ammatillisten toimien tai hankkeiden johtaminen ja vastuun ottaminen päätöksenteosta ennakoimattomissa työ- tai opintoympäristöissä.</p> <p>Vastuun ottaminen yksittäisten henkilöiden ja ryhmien ammatillisesta kehityksestä.</p> <p>Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen viitekehys:</p> <p>Ensimmäisen syklin tutkinto myönnetään opiskelijalle, joka</p> <p>on osoittanut, että hänellä on toisen asteen yleissivistävään koulutukseen perustuvalla opintoalalla tiedot ja</p>

28.4.2022

Taso 6	Kansallinen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys (NQF6) Osaamistasokuvaukset	Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF6) Osaamistasokuvaukset
	<p>Vastaa oman osaamisensa arvioinnin ja kehittämisen lisäksi yksittäisten henkilöiden ja ryhmien kehityksestä.</p> <p>Valmius elinikäiseen oppimiseen.</p> <p>Toimii erilaisten ihmisten kanssa opiskelu- ja työyhteisössä sekä muissa ryhmissä ja verkostoissa huomioiden yhteisölliset ja eettiset näkökulmat.</p> <p>Viestii hyvin suullisesti ja kirjallisesti sekä alan että alan ulkopuoliselle yleisölle äidinkielellään.</p> <p>Viestii ja on vuorovaikutuksessa toisella kotimaisella kielellä sekä kykenee kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen omalla alallaan ainakin yhdellä vieraalla kielellä.</p>	<p>ymmärtämys, jotka perustuvat pääosin syventävää tietoa tarjoaviin oppikirjoihin mutta jossain määrin myös alan uusimpaan tutkimukseen.</p> <p>osaa soveltaa tietojaan ja ymmärtämystään asiantuntevasti ja jonka osaamiselle on leimallista perusteltu ja pitävä argumentointi ja ongelmanratkaisu oman alan kysymyksissä.</p> <p>osaa kerätä ja tulkita (lähinnä oman alansa) relevanttia tietoa ja tehdä päätelmiä sekä pohtia niiden yhteiskunnallisia, tieteellisiä tai eettisiä näkökohtia.</p> <p>osaa välittää tietoja, ideoita, ongelmia ja ratkaisuja sekä asiantuntijoille että maallikoille.</p> <p>on hankkinut valmiudet suhteellisen itsenäisiin jatko-opintoihin.</p>

Lähde: Opetushallitus. Tutkintojen viitekehysten osaamistasokuvaukset (ks. Linkit-kappale)

28.4.2022

Liitetaulukko 2. Tutkintojen viitekehysten osaamistason kuvaukset tasolla 7

<p>Taso 7</p>	<p>Kansallinen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys (NQF7)</p> <p>Osaamistasokuvaukset</p>	<p>Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF7)</p> <p>Osaamistasokuvaukset</p>
<p>Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot</p> <p>Ylemmät korkeakoulututkinnot</p>	<p>Hallitsee laaja-alaiset ja pitkälle erikoistuneet oman alansa erityisosaamista vastaavat käsitteet, menetelmät ja tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana.</p> <p>Ymmärtää oman ja muiden alojen rajapintojen tietoihin liittyviä kysymyksiä ja tarkastelee niitä ja uutta tietoa kriittisesti.</p> <p>Ratkaisee vaativia ongelmia myös luovin toteutuksin tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa, jossa kehitetään uusia tietoja ja menettelyjä sekä sovelletaan ja yhdistetään eri alojen tietoja.</p> <p>Työskentelee itsenäisesti alan vaativissa asiantuntijatehtävissä ja kansainvälisessä yhteistyössä tai toimii yrittäjänä.</p> <p>Johtaa ja kehittää monimutkaisia, ennakoimattomia ja uusia strategisia lähestymistapoja.</p> <p>Johtaa asioita ja/tai ihmisiä.</p> <p>Arvioi yksittäisten henkilöiden ja ryhmien toimintaa.</p>	<p>Pitkälle erikoistuneet, osittain työ- tai opintoalan huippuosaamista vastaavat tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana.</p> <p>Alan ja eri alojen välisten rajapintojen tietoihin liittyvien kysymysten kriittinen ymmärtäminen.</p> <p>Erikoistuneet ongelmanratkaisutaidot, joita vaaditaan tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa uusien tietojen ja menettelyjen kehittämiseen ja eri alojen tietojen yhdistämiseen.</p> <p>Monimutkaisten, ennakoimattomien ja uusien strategioita vaativien työ- tai opintoympäristöjen johtaminen ja muuttaminen.</p> <p>Vastuun ottaminen ammattialan tietojen ja käytäntöjen kartuttamisesta ja/tai ryhmien strategisen suorituksen arvioinnista</p> <p>Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen viitekehys</p> <p>Toisen syklin tutkinto myönnetään opiskelijalle, joka</p> <p>on osoittanut, että hänellä on ensimmäisen syklin tutkinnon tason ylittävät tai sitä täydentävät tiedot ja ymmärtämys, jotka mahdollistavat</p>

28.4.2022

Taso 7	Kansallinen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys (NQF7) Osaamistasokuvaukset	Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF7) Osaamistasokuvaukset
	<p>Kartuttaa oman alansa tietoja ja käytäntöjä ja/tai vastaa muiden kehittämisestä.</p> <p>Valmius elinikäiseen oppimiseen.</p> <p>Toimii erilaisten ihmisten kanssa opiskelu- ja työyhteisössä sekä muissa ryhmissä ja verkostoissa huomioiden yhteisölliset ja eettiset näkökulmat.</p> <p>Viestii hyvin suullisesti ja kirjallisesti sekä alan että alan ulkopuoliselle yleisölle äidinkielellään.</p> <p>Viestii ja on vuorovaikutuksessa toisella kotimaisella kielellä sekä kykenee vaatimaan kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen omalla alallaan ainakin yhdellä vieraalla kielellä.</p>	<p>omintakeisten ideoiden kehittelyn ja/tai soveltamisen lähinnä tutkimustoiminnassa.</p> <p>osaa soveltaa tietojaan ja ymmärtämystään sekä ongelmanratkaisukykyään sekä uusissa että vieraissa opintoalaansa liittyvissä laajoissa (tai monialaisissa) yhteyksissä.</p> <p>osaa yhdistellä ja käsitellä monisyistä tietoa ja tehdä päätelmiä rajallisten tai epätäydellisten tietojen perusteella sekä punnita tietojensa ja päätelmiensä soveltamiseen liittyviä yhteiskunnallisia ja eettisiä vastuita.</p> <p>osaa kommunikoida päätelmänsä ja niiden taustalla olevan tiedon ja järjelyn asiantuntijoille ja maallikoille selkeästi ja yksiselitteisesti.</p> <p>on hankkinut valmiudet pääsääntöisesti itseohjautuvaan ja itsenäiseen jatko-opiskeluun.</p>